

TỔNG QUAN NGÀNH HÀNG **MĂNG**

Về Dự án GREAT

Dự án Thúc đẩy Bình đẳng giới thông qua Nâng cao Hiệu quả Kinh tế Sản xuất Nông nghiệp và Phát triển Du lịch (GREAT) giúp hỗ trợ tăng cường khả năng phục hồi của phụ nữ dân tộc thiểu số vùng Tây Bắc Việt Nam thông qua cải thiện điều kiện kinh tế và xã hội. GREAT hợp tác với khối doanh nghiệp, các bộ, ban, ngành và tổ chức xã hội dân sự để mở ra cơ hội nâng cao quyền năng kinh tế cho phụ nữ trong lĩnh vực nông nghiệp và du lịch. Dự án do Chính phủ Úc tài trợ và được thực hiện với sự hợp tác của Ủy ban Nhân dân tỉnh Sơn La và Lào Cai. GREAT bắt đầu được thực hiện từ năm 2017 và kéo dài 10 năm với tổng vốn đầu tư từ Chính phủ Úc là 67,4 triệu đô la Úc.

MĂNG

Sản phẩm lâm nghiệp đa dụng, có sức cạnh tranh cao trên thị trường

Việt Nam là quốc gia đứng thứ ba trên thế giới về xuất khẩu măng và ngành chế biến măng của nước ta đang ngày càng phát triển mạnh mẽ. Trong vòng năm năm tới, tiêu thụ nội địa dự kiến sẽ tăng gấp đôi và thị trường măng toàn cầu được dự báo sẽ đạt mức 12,2 tỷ đô la Mỹ vào năm 2029. Nhu cầu ngày càng tăng từ thị trường quốc tế cũng như các hiệp định thương mại như Hiệp định Đối tác Toàn diện và Tiến bộ xuyên Thái Bình Dương và Hiệp định Thương mại Tự do giữa Liên minh châu Âu và Việt Nam được kỳ vọng sẽ là động lực thúc đẩy thị trường này phát triển mạnh mẽ hơn.

Măng là sản phẩm đã được khai thác từ lâu trong các khu rừng của Việt Nam, bao gồm cả vùng Tây Bắc, nhưng chủ yếu ở quy mô nhỏ lẻ. Tại một số vùng sâu, vùng xa của tỉnh Sơn La và Lào Cai, nơi có tỷ lệ hộ nghèo cao thuộc các nhóm dân tộc thiểu số, măng là nguồn thu nhập quan trọng cho các hộ gia đình cư trú trong vùng đệm của rừng bảo tồn. Sản xuất và chế biến măng dựa trên kỹ năng truyền thống đã được định hình từ lâu, và ngành này có tiềm năng lớn trong việc thúc đẩy sự tham gia của người sản xuất, đặc biệt là phụ nữ dân tộc thiểu số.

Các doanh nghiệp chế biến măng đang ngày càng quan tâm đến nguồn nguyên liệu chất lượng cao từ các tỉnh miền núi như Lào Cai và Sơn La để đáp ứng nhu cầu thị trường trong và ngoài nước. Để đảm bảo nguồn cung

ổn định và chất lượng sản phẩm, việc nâng cấp kỹ thuật sản xuất và thu hoạch măng bền vững là điều cấp thiết. Để duy trì sự bền vững lâu dài của ngành và đảm bảo nguồn thu nhập ổn định cho những người phụ thuộc vào nó, việc mở rộng sản xuất phải đi đôi với các biện pháp bảo vệ môi trường địa phương.

Ngành măng giúp tạo ra nhiều cơ hội việc làm tại địa phương. Theo ước tính của GREAT, mỗi hecta trồng măng có thể mang đến 6 cơ hội việc làm ổn định tại các cơ sở chế biến được cải thiện. Một số giống măng có thể được thu hoạch chỉ sau hai năm trồng, trong khoảng thời gian từ ba đến năm tháng mỗi năm, và có chu kỳ sống đến hai mươi năm. Do đó, măng là một loại cây có tiềm năng hấp dẫn đối với người nông dân tại địa phương.

DỰ ÁN GREAT VÀ NGÀNH HÀNG MĂNG

Những thành quả đã đạt được

Giai đoạn từ năm 2017 đến năm 2022, Dự án GREAT đã hợp tác với Trung tâm Phát triển Kinh tế Nông thôn (CRED) và Hạt Kiểm lâm huyện Văn Bàn, tỉnh Lào Cai để hỗ trợ phụ nữ dân tộc thiểu số tham gia vào chuỗi giá trị măng thông qua việc kết nối với các doanh nghiệp đầu ngành.

Dự án này đã tạo ra những tác động tích cực đến việc nâng cao quyền năng kinh tế cho phụ nữ, bao gồm:

Giảm bớt gánh nặng cho phụ nữ, ví dụ như thông qua việc sử dụng nồi luộc măng cải tiến tiết kiệm nhiên liệu.

Hỗ trợ phụ nữ đảm nhiệm vai trò lãnh đạo trong các hợp tác xã và tổ hợp tác.

Nam giới chia sẻ công việc nhà nhiều hơn nhờ các chiến dịch bình đẳng giới.

Tiếp tục hành trình: Những bước đi tiếp theo

Với kiến thức sẵn có về hệ thống thị trường măng tre, GREAT đang tiếp tục hợp tác với các cơ quan quản lý tại hai tỉnh Lào Cai và Sơn La cùng các đối tác doanh nghiệp để hỗ trợ sự phát triển bao trùm của ngành. Cụ thể, dự án đang tập trung vào ba hoạt động sau:

Mở rộng quy mô trồng và chế biến măng theo hướng bền vững nhằm thu hút dòng vốn đầu tư tư nhân

Để xây dựng một ngành măng bền vững với khối lượng ổn định để thu hút đầu tư từ khu vực tư nhân, cần có quy mô sản xuất măng đủ lớn và tập trung hướng đến nhu cầu và sở thích của người tiêu dùng. Điều này không chỉ giúp nâng cao thu nhập cho người dân địa phương, đặc biệt là phụ nữ dân tộc thiểu số, mà còn đóng góp vào mục tiêu phủ xanh đất trống, đồi trọc của nhà nước. Liên kết chặt chẽ giữa các nhóm nông dân và các doanh nghiệp chủ lực trong ngành măng sẽ hỗ trợ để đạt mục tiêu này.

Nâng cao khả năng cung ứng cây giống để đáp ứng nhu cầu mở rộng sản xuất nhanh chóng

GREAT đang phối hợp với các doanh nghiệp đầu ngành như Công ty Kim Bôi và Công ty Yên Thành để nâng cao nguồn cung giống cây chất lượng cao và giá cả hợp lý tại địa phương thông qua:

- Xác định các nhóm sản xuất và hợp tác xã do phụ nữ lãnh đạo để xây dựng vườn ươm tại địa phương hoặc hỗ trợ mở rộng các vườn ươm hiện có tại huyện thí điểm.
- Hợp tác với các doanh nghiệp đầu ngành để huy động nguồn lực, chia sẻ kiến thức, xây dựng và chuyển giao các mô hình vườn ươm mẫu cho các nhóm sản xuất/hợp tác xã do phụ nữ lãnh đạo/tham gia.
- Nâng cao năng lực quản lý kinh doanh và tư vấn cho các quản lý vườn ươm địa phương.

Tăng cường năng lực cho các nhóm sản xuất và doanh nghiệp do phụ nữ lãnh đạo, đồng thời nâng cao khả năng tiếp cận các thị trường cao cấp

Việc thành lập các nhóm sản xuất mới do phụ nữ dân tộc thiểu số làm chủ và giúp họ nâng cao năng lực sẽ góp phần cải thiện cấu trúc ngành và kết nối họ với các doanh nghiệp đầu ngành, tạo ra nhiều cơ hội kinh doanh hơn và giúp phụ nữ tham gia sâu hơn vào quá trình sản xuất cũng như hưởng lợi từ giá trị gia tăng của sản phẩm. GREAT đang hợp tác với các đối tác để thành lập các nhóm sản xuất mới và tổ chức đào tạo thường xuyên về kỹ thuật về trồng, thu hái và sơ chế măng bền vững. Các hạt kiểm lâm huyện chịu trách nhiệm tăng cường việc cung cấp đào tạo về thu hái măng bền vững từ rừng tự nhiên.

ĐỐI TÁC

GREAT đang hợp tác với Công ty Tư vấn Giải pháp Nông nghiệp và Du lịch CRED (CRED TAC), các cơ quan nhà nước như Hạt Kiểm lâm huyện Văn Bàn tỉnh Lào Cai và Sở Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn tỉnh Sơn La cùng các doanh nghiệp để phát triển mạnh mẽ ngành hàng măng. Với vai trò là đối tác đồng hành chính về kỹ thuật, CRED TAC sẽ:

- Hỗ trợ quy hoạch ngành để mở rộng vùng sản xuất và chế biến.
- Thúc đẩy sự phát triển của thị trường cung ứng cây giống.
- Nâng cao năng lực nhóm sản xuất, hợp tác xã và khả năng cung ứng địa phương cũng như liên kết kinh doanh.
- Tạo điều kiện cho các cơ quan địa phương tham gia phát triển sản phẩm phụ.
- Quản lý tiểu dự án và báo cáo tiến độ.

CÁC KẾT QUẢ KÌ VỌNG CHÍNH

5,000

héc-ta vùng trồng măng được phát triển

Tăng **15%**

tỷ lệ phụ nữ tham gia vào quyết định chi tiêu trong gia đình

5,040

hộ gia đình được cải thiện thu nhập

80%

số phụ nữ tham gia vào các hoạt động sản xuất và cung cấp dịch vụ tự tin và năng lực Kỹ thuật của họ

7,200

hộ nông dân được đào tạo để nâng cao năng lực kỹ thuật trong sản xuất và cung cấp dịch vụ

Môi trường và Biến đổi khí hậu

Măng không chỉ đóng vai trò quan trọng trong việc bảo vệ môi trường nhiệt đới với tiềm năng hỗ trợ đạt các mục tiêu về môi trường mà còn là nguồn thu nhập ổn định cho cộng đồng địa phương. Măng đóng vai trò quan trọng trong bảo tồn hệ sinh thái, là chất xúc tác tiềm năng để tăng cường nền kinh tế tuần hoàn và là động lực cho tăng trưởng xanh và phát triển bền vững. Đặc biệt đối với vùng Tây Bắc Việt Nam, măng có khả năng sinh trưởng trên đất bạc màu và đất dốc, hỗ trợ bảo tồn đất và giúp nông dân đa dạng hóa cơ cấu cây trồng mà không gây áp lực quá lớn lên đất nông nghiệp dễ bị tổn thương.

Chi tiết liên hệ

Để biết thêm thông tin về hoạt động của Dự án trong ngành Măng, vui lòng liên hệ:

(Ông) Hoàng Thanh Hải

Quản lý Hợp phần Nông nghiệp

Dự án GREAT

📍 Tầng 7, tòa nhà Vinapaco, 142 Đội Cấn, Ba Đình, Hà Nội

✉ hai.hoang@aus4equalityvn.org

☎ 024 3211 5225 | 0905199523

GREAT